

DE FRIESE GALERIJ

Schudden voor gebruik

Na solo-exposities van gevestigde kunstenaars als Sies Bleeker en Jochem Hamstra presenteert de projectruimte Melklokaal in Heerenveen voor het eerst een bont overzicht van verschillende kunstenaars.

Grytsje Klijnstra

Veel ingrediënten heb je niet nodig om een milkshake te maken. Volle melk, roomijs, suiker en een smaakje in de blender en het is voor elkaar. Melklokaal in Heerenveen voegt daar echter alles uit zijn keuken aan toe en creëerde er een met vele smaken. De eerste *Milkshake* is een veelzijdig overzicht met werk van bekende en minder bekende hedendaagse kunstenaars uit Friesland en Groningen. De bonte hoeveelheid thema's, stijlen en disciplines, moet het veelzijdige karakter van Melklokaal representeren. De presentatie moet bovendien jaarlijks terugkeren.

De meest opvallende bijdrage aan de tentoonstelling komt van de Groninger kunstenaar Wouter Nijland. Zijn monumentale doeken staan als een huis en dat is verbaazingwekkend als je weet dat in zijn meest recente werk het toeval de hoofdrol speelt. Nijland 'kiest ervoor om niet te kiezen'. Zijn grote doeken zijn opgebouwd uit puntige vlakken waarvan hij een viertal dobbelstenen het formaat laat bepalen. Ook de strijkriching van de verf en de mengverhouding van de door hem gebruikte zwarttinten geeft hij op een zelfde manier uit handen.

Deze onpersoonlijke insteek leidt op het eerste gezicht tot krachtige monochrome doeken die vooral een typerende geometrisch-abstracte strengheid bezitten. Het omgevingslicht zorgt er echter voor dat zijn doeken op bijzondere wijze tot leven komen. De subtiele zwartvariaties en de per vlak variërende strijkriching van dik op het doek gesmeerde, taaië olie verf leiden in de val van het licht tot een bijna driedimensionaal vlakken spel. Zijn constellatie oogt als een vanzelfsprekend ritmisch geheel. Niet het resultaat van persoonlijke esthetische afwegingen en toch alsof de kunstenaar het niet anders had gewild.

Harm Ronald Maris geeft ook de voorkeur aan enigszins afstandelijke materiaal experimenten. Zijn werk is wars van lyrische bombarie: hij toont de materialen zonder opsmuk en legt de nadruk op de manier waarop ze verwerkt zijn. In Melklokaal hangt onder

Anne Feddema

Wynolt Visser

Ingrid Davids

andere een eenvoudig tweeluik van gebogen multiplex. De kleine werkjes zijn deels voorzien van een waterig laagje grijze grondverf. Het geheel is naakt en kwetsbaar: het hout heeft de grondverf deels opgezogen en de verfdruipers lopen weg in de zorgvuldig uitgewerkte constructie die het kromme plaatje op zijn plaats houdt. Met minimale middelen weet Maris de schoonheid van het eenvoudige materiaal te laten zien. Zijn eigen versie van 'realisme' is ontwapenend.

De mijmeringen van Anne Feddema zijn persoonlijker van aard. In zachte tinten en vlotte vegen schildert hij de vele gedaanten van zijn achtertuin. In de diepten tussen zijn semi-abstracte vlekken en streken kan de kijker een zonovergoten luthof bij elkaar fantaseren. Tussen de weelderige groenen en ritmische accenten is het aangenaam rusten.

Deze contemplatie afdwingende werken worden echter omringd door een breed spectrum van tegengeluiden. Melklokaal-uitbater Albert Oost toont enkele van zijn eigen doeken. Vol fysieke vaart zijn de ongemengde kleuren op het doek gezet en eraf geschraapt, een ruwe huid van uitgeharde lagen verf achterlatend. Ze ogen als gestolde tegenbewegingen; opstandig en ruw. Een groepje fabelachtige pastels van Elma Alkema vereisen door hun introverte karakter juist een narratieve blik, meegaand in Alkema's fantasiewereld. Wynolt Visser heeft op zijn beurt een hoekje volgehangen met bobbelige naaiwerken vol bravoure en nonchalance.

Van Jochem Hamstra, de vorige solo-exposant, zijn verspreid over de wanden wat tegendraadse schilderijtjes te zien, in zijn kenmerkende gedempte kleurenpalet. De relatief onbekende Christiaan Drost dwingt tenslotte weer een andere manier van kijken af. Hij vertaalt zelfgemaakte maquettes naar olieverschilderijen waarin hij het model losjes uitvergroot. Juist de blikwisseling is hier het

Wouter Nijland

onderwerp. Door zijn eigen realiteit te creëren, probeert hij de weergave ervan te begrijpen.

Speels zijn de assemblages van Dineke Oosting en Ingrid Davids. Oosting plakt plastic gebruiksvoorwerpen als kopjes en filterhouders aan elkaar met hompen klei tot er fantasierijke organismen ontstaan. Het kijkplezier dat Oosting wil activeren wordt voor velen echter danig op de proef gesteld op de bovenverdieping, het domein van Ingrid Davids. De door haar gebruikte (rest) materialen zijn gehavend, gebutst en ogenschijnlijk waardeloos. Zij bewandelt daardoor met haar assemblages automatisch de dunne lijn tussen kunstobject en 'rommelverzameling'. Esthetiek staat niet voorop. De verbeelding moet het materiaal een nieuwe waarde toekennen.

Dat is niet altijd even gemakkelijk, maar wie geduld heeft ontdekt kleine materiaalgrapjes. In haar assemblages keren vormassociaties en materiaalcontrasten steeds terug: een stuk piepschuim op stokjes wordt een schaaap, een met postelastiek bespannen plaat marmer een contradictio in terminis.

Dit alles binnen één tentoonstelling is wel wat veel van het goede. Melklokaal presenteert geen inhoudelijk geheel en dat pretendeert het ook niet, maar het vele switchen maakt het de kijkers wel lastig om de aandacht bij de afzonderlijke werken te houden. Een milkshake met beter afgestemde ingrediënten was wellicht wat makkelijker te verteren geweest, maar een slap samenraapsel is het niet. Bovendien moet een caloriebom zo nu en dan ook kunnen.

Heerenveen - Melklokaal: Heremaweg 20-1, vr en zo 13-18 u, t/m 27 feb
www.melklokaal.nl